

LIETUVIS BRAZILIJOS

3
METAI.

Leidžia
Spaudos b-vė «SVIESA»

SÃO PAULO, 1931 m. Rugsėjo mėn. 12 d.

Red. V. Atkočaitis.

NR.
37 (140)

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764, SÃO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua Maria Marcolina, 89-a.

Vygandas.

Tikslas ir priemonės.

Vilniaus vadavimo reikalas labai yra susijęs su mūsų piliečių valstybingumu. Vilniaus vadavimas tai visų pirma valstybinis reikalas. Todėl ir Vilniaus atvadavimas daugiausia pareis nuo to, kiek mūsų tauta parodys patriotizmo bei valstybingumo. Neginčijamas yra faktas, kad visa žmogaus kultūra ir visas jo praktiškas, o žymia dalim ir teoretiškas protas yra auklėjimo vaisius. Jeigu žmogų nuo pat gimimo dienos izoliuoti ne tik nuo visų santykių su žmonėmis, bet ir apskritai su pasauliu, tai jis užaugęs savo dvasios savumais nedaug tesiskirtu nuo gyvulių. Žmogus iš prigimties gauna tikrai didelę smegenų potenciją observuoti, mokintis ir savintis kitų tikslamas observacijas bei mokslą. Taipogi ir visas žmogaus dorovingumas — auklėjimo produktas. Užtat žmogus auklėjasi ir mokinasi visą savo gyvenimą.

Po šitų teoretiskų pastabų pereiam prie gyvenimo praktikos.

Mes dažnai nusiskundžiam mes piliečių valstybingumo stoka. Valstybingumu mes vadinam valstybės reiksmės, jos tikslų ir uždavinių supratimą, valstybei tarnavimą ir jos reikalų gyvenimą. Taigi mes skundžiamės, kad visais šiais reikalais mūsų eliniame pilietyje yra daug trūkumu. Mūsų pilietis dažniausia valstybę vertina visai savarankiškai. Jis norėtų iš jos kuo daugiausia gauti ir kuo mažiausia, o jei galima tai ir visai nieko neduoti. Valdžios, geriau sakant jos aparato jis nelabai mėgsta, nes mato joje tik laisvės varžymo ir eksploatavimo įrankį. Nuo uždedamų valstybės pareigų jis stengiasi išsisukti ir suversti jas kitam.

Ir nenustabu, kad mūsų pilietis taip elgiasi. Būtų nesuprantama, jei jis elgtųsi kitaip. Juk ištaisias amžiais mūsų liaudis valstybei buvo tikrai eksploatacijos ir prispaudimo objektu. Esant dar lenkų lietuvių nepriklausomai valstybei, mūsų valstietis buvo eksploatuojamas ir spaudžiamas ir valstybės ir ponų. Ir valstybė ir ponas apėdavo jį visokiomis pareigomis, beveik nieku jam už tai neatlygindami. Jo teisės buvo suvaržytos, jį laikė tamsumoje. Sukni darbu vos užsidirbdavo menką pramitimą. Lietuvai patekus rusų valdžion,

ponų našta palengvėjo, bet pasunkėjo valstybės našta.

Valstiečio būtis nepagerėjo. Taigi mūsų valstietis amžiais valstybėje ir savo vyresnybėje matė tik išnaudotoją, kuris daug iš jo reikalavo, jį spaudė, o nieko nedavė.

Atgavus nepr'klausomybę mūsų piliečiui daug buvo žadama ir jis su pasiaukojimu rėmė valstybės kūrimą. Bet ir čia jam teko nusivilti. Vietoj gražaus sutartino visų darbo atsirado parčių varžytinės. Valstybė pasiliko kažkokių abstraktu. Pilietis matė tik partijas, kurios kovojo su dideliu įnirtumu už valdžią. Kiekviena partija kreipėsi pas pilietį, daug jam žadadama ir visokiems būdais diskredituodama savo priešininkus. Valdžia tas regimas valstybės simbolis buvo nepastovus, ujamna, šmeižiama. Ji buvo kaltinama įvairiausiomis nedorybėmis. Paėjusios valdžią partijos savo pažadų daugiausia nepildė, nes daugelio ir nebuvo galima išpildyti. Pilietis pradėjo manyti, kad valstybė tai tik pelningas biznis, dėl kurio ir varžomasi ir dėl kurio verta pasivaržyti. Matydamos, kad tik per partijas galima šis tas laimėti, pilietis pradėjo eiti partijosna. Jis maža tikėjo partijų vadų skelbiamomis idėjomis ir apskritai ideologija pasidarė jam antraeilis dalyku. Ir kaip gi čia betikėti nors ir gražiausia ideologija, jeigu kiekviena partija sako apie visus kitas, kad jų ideologijos esančios tik pinklės, tik laukas už kurių slapstasi gryniausias materializmas ir savanaudiškumas.

Kadangi partijos kiek ir kaip įmanydamos kovojo viena prieš kitą, nešykštadamos viena kitai sunkiausių tamsiausių kaltinimų, o stovintieji valdžios žmonės buvo piešiami kaip didžiausi savanaudžiai, vaginami, tai pilietis pradėjo laikyti partijas savanaudžių organizacijomis, kurios stengiasi paimiti valdžią, kad ją išnaudotų savo narių materialiniams reikalams. Pilietis ir patis pamatė, kad nereikia žlopoti. Jis pradėjo dėtis ten, kur matė geriau pelnysias. Partijų ideologija panažu pasidarė jam indiferentiškas dalykas.

(b. d.)

LIETUVA.

Išplovė kareivio lavoną.

Rugpjūčio mėn. 11 d. Karmelitu maudyklėse Nemuno vanduo išplovė rugpjūčio mėn. 9 d. Šančiuose prigėrusio aviacijos kareivio Fridricho Kurmio lavoną. Lavonas buvo Padėtas miesto ligoninės lavoninė.

Kai kur perkūnas trankosi.

Rugpjūčio mėn. 11 d. Zapiškio valšė. Virbališkių km. kilęs nuo perkūnijos trenksmo gaisras sunaikino Andriaus Poderio daržinę su joje buvusiais javais bei pašaru ir klėčių su ūkio padargais. Nuostolių padaryta 6150 litų šūmai. Trobėsiai ir turtas nebuvo apdrausti.

— Šiomis dienomis perkūnas trenkė ir Pakuonio valšė. Bačkininkų km. gyventojas Antano Baranauško klūnaga, kuriame sudėgė javai, du arkliai ir kitai ten buvę ūkio padargai. Nuostolių padaryta per 3000 litų. Turtas buvo neapdraustas.

Atvažiavo braziliečių grupė.

Per Vekietiją iš Londono atvažiavo į Kauną Brazilijos artistų grupė, kurie vasaros teatre duos keletą spektaklių. Grupėje yra apie 40 žmonių, jų tarpe keletas negrų. Vaidinimai eis anglų ir vokiečių kalbomis. Tuose vaidinimuose labai žymią dalį užims baletas Lietuvoje jie pirmą kartą.

Susirgimai Kaune.

Kauno mieste nuo 1931 m. rug-

pjūčio mėn. 1 d. iki 7 d. aštriomis apkrečiamomis ligomis susirgimų Kauno miesto valdyboje naujai įregistruota viso 16, iš kurių: vidurių šiltine 12, skarlatina 3, difteritu 1. Dezinfekcijų butuose padaryta 11. Ligoninė išvežta 9.

Dr. Mykolaitis-Putinas pakviestas į Tautų S-gą.

Šienet Tautų Sąjungos generalinis sekretorius pasikvieta vienam mėnesiui — visam rugsėjo mėnesiui — kaip laikiną bendradarbį iš Lietuvos žinomą mūsų poetą dr. Mikotaitį-Putiną. Notrusus dr. Mykolaitis išvyko į Paryžių, o iš ten vėliau — į Ženovę. To laikino bendradarbiavimo tikslas yra susipažinti su Tautų S-gos veikimu ir vėliau propaguoti savo krašte.

Apuolės piliakalnio kasinėjimas.

Šiomis dienomis prasidėjo didesni Apuolės piliakalnio kasinėjimo darbai. Darbai Apuolės piliakalnio buičiai išaiškinti ir kūrių žemaičių kultūrai išnairinti varomi trijose kryptyse. I. gen. Nagevičiaus vadovybė: eina darbai nusitvinti piliakalnio strateginei struktūrai. II. prof. Neriman-Birgeris organizuoja Apuolės apylinkių kapinynų kasinėjimus ir III. prof. E. Volterio vadovybė: eina darbai išaiškinti senovės žemaičių kūrių gyvenimo būdai.

Jau atkasta audimo įrankių daiktų, skritulėlių ir svarelių. Ginklų iki šiol nerasta. Atkasta šiek tiek bronzinių papuošalų, fibulų su žalčio galvute ir 9-11 a. m. puodu šukių. Tarp kitko rastas unikumas — svareliai su saulės rato ženklų.

Kasinėjimuose dalyvauja be mūsų šiedų archeologas Birger-Nerman; konservatorius Siörlingas, studentai Andersh, öskas, Bömeris ir Belian deris. Kasinėjimo darbas pasandytas 10-12 darbininkų.

Sudėgė miškų sandėlis.

Rugpjūčio mėn. 5 d. naktį iš nežinomos priežasties sudėgė Daugų valšė Vėžionių km. parklių Isako Bokšičeko ir Jankelio Chazanavičiaus gyv. Alytaus m., malkų sandėlis, kuriame buvo 3996 erdmetr. malkų ir 810 špaų — pabėgių. Malkos apdraustos 40.000 litų.

Pasibaigęs arklys užmušė žmogą.

Šakių valšė. Striūpų km. ant plento arklys pasibaigė lengvojo automobilio. Vežimu važiuo Marijona Kaunienė. Vėžimas atbulas įsruko į griovį ir užsilėgė Kaunienė. Nukentėjusi nuvažta Šakių ligoninėn mirė.

Statybos technikų ekskursija į Pabaltijo valstybes.

Iš Kauno išvyko per Rygą į Estiją ir Suomiją žemės ūkio suruošta rajoninių statybos technikų ekskursija (kaip žinome, toki ūkio rūmų statybos rajoniniai technikai apskrityse padeda ūkininkams statybos reikalais — sudaro planus ir sąmatas trobesiams, prižiūri su žemės ūkio rūmų pašalpa atliekamą statybą, duoda ūkininkams patarimų ir kt.). Ekskursijoj dalyvauja 20 asmenų, vadovaujant žemės ūkio rūmų vicedirektoriui agronomui Vaškei-liui. Ekskursantai mano per 7 dienas aplankyti visas Pabaltijo valstybes ir

stengsis kuo daugiausia susipažinti su kitų kraštų sodžiaus statyba.

Sprogo vandentiekio vamzdis.

Laisvės al. 32 nr. remontuojama name sprogo vandentiekio vamzdis. Vanduo pradėjo visu smarkumu verztis ir net tekėti gatvėn. Let atvykę Kauno savivaldybės tarnautojai jį sustabdė.

Dėl apsinuodijimo pyragaičiais.

Dėl karo mokyklos adjutanto p. Poželos ir jo šeimos apsinuodijimo „Higienoj“ pirktais pyragaičiais iš tikrų šaltinių sužinota, kad dar nenustatyta ar apsinuodijimas įvyko dėl pyragaičių, nes jų ekspertiza dar nebajėta daryti ir dar tikrai nenustatyta, kokioje krautuvėje jie buvo pirkti. Todėl spaudoj visai be pagrindo buvo paskelbta žinia, kad minėta krautuvė uždaryta ir kad iš jos pirkti pyragaičiai. Manoma, kad ekspertiza ir tardymas greit išaiškins; ar apsinuodijimas įvyko dėl pyragaičių ir kas buvo ta krautuvė, kurioje jie buvo pirkti.

Kaunui trūksta statybinės medžiagos.

Einant Kaune intonsyvei medinių ir mūrinių namų statybai, vietas Kauno lentpiūviniškai — nebususpėja aprūpinti reikalingu kiekiu statybinės medžiagos, ypač medžio — sienmedžių, lentų, baldų ir t. t. Pareikalavimai tokie dideli, kad lentpiūviniškai per šitą parą ir dirba kelios paminai darbininkų. Plytų nepriteklus jau nstajp jauniamas, nes, leidus vyriausybei įvežti iš Latvijos, plytų padaugėjo ir šiek tiek jų kaina susireguliuavo.

Lietuvio koncertai užsieny.

Pianistas Vyt. Bacevičius gavo pakvietimą iš žinomo prancūzų dirigento Marius Francois Gaillard, kuris š. m. gruodžio mėn. 2 d. Paryžiuje Grande Salle Gaveau per simfoninį koncertą stitys ir dirguos Vyt. Bacevičiaus simfonija — uvertiūra iš operos „Vaidilutė“. Taip pat bus išpildyta V. Bacevičiaus parašyta muzika žinomai Moljero komedijai „Skapeno šposai“, kurios išpildyme kaip pianistas dalyvaus ir pats autorius.

Š. m. lapkričio mėn. 23 d. Irgi Paryžiuje įvyks V. Bacevičiaus fortepioninis recitalis koncertas, kuri rengia Office International des artistes draugija. Ateinančių metų sausio 21 d. įvyks to paties pianisto koncertas Berlyno, Beccatino salėje, kurį rengia impresarijo Hermann Wolff ir Jules Sachs.

Kronika.

Rengiamasi spalį 9 dienas.

Sporto s-ga „Lithuania“ spalį 9 d., Vilniaus pagrobimo paminėjimui, ruošiasi statyti vakarą. Beto, manoma suruošti futbolo rungtynes su Icnkais. Nors esame toli nuo Lietuvos, nuo pavergto Vilniaus, bet mūsų dvasia visad Lietuvoje.

Šv. Cecelijos choras.

Teko patirti, kad šv. Cecelijos choras rengiasi spalį pradžioj pastatyti operetę „Consilium facultatis“.

V - kas.

Tavo gyvenimo laivelis stovi saugiai me uoste

JEI TURI SAVO VARDU ATIDARES

Taupomaja saskaita

šiam banko

BANCO GERMANICO

LIETUVIU SKYRIUS. Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

PASAULYJ.

AMERIKOS J. V.

Mainys kavą į kviečius.

Londonas. Anglų laikraščiai praneša, kad Amerikos J. V. žemės ūkio departamentas veda derybas su Brazilijos valdžiai dėl mainų. Laikraštis pažymi, kad derybos einančios intensyviai ir netolimoj ateity būsiančios pasirašytos.

Vatos produkcija šiemet.

Vašingtonas. Agrikultūros Departamentas praneša, kad Amerikos J. V. produkcija šiais metais esanti žemiai padidėjusi. Pasak laikraščio produkcija vatos esanti daug didesnė negu 1915 m. Todėl manoma vatos plantacijoms netik pagerinti, bet ir padidinti.

INDIJA.

Žemės drebėjimas.

Bombėjus. Laikraščiai praneša, kad iš rugsėjo 6 į 7 dieną Indijoje buvo didis žemės drebėjimas Nordeste provincijoje. Šimtai tūkstančių žmonių

palikę viską išsikėlė į Quetą ir kitus miestus.

VOKIETIJA.

Finansų stovis.

Berlinas. Laikraščių pranešimu, Vokietijos finansai greitai laiku būsiai sutvarkyti. Dabartiniu metu esą daroma žygių susitari su užsienio bankais. Vokiečių banko direktoriaus pranešimu, vokiečių bankams nėra pavojaus ir greitai laiku vėl būsiai finansai normalioj padėty.

„Nautilus“ tikisi pasiekti šiaurės polių.

Berlinas. Gautas telegramos Berlyne iš povandeninio laivo „Nautilus“ praneša, kad laivo ekspedicija visgi tikisi pasiekti ir, kiek leis galimybės, ištrinti šiaurės ašigali.

Pasak laikraščių, kelionė vykstanti gerai ir jokių kliūčių kol kas nesuma, tik pažymi, kad esą labai žemoj temperatūroj — būtent 30° šalčio.

Žmogaus smalsumas nugali visas kliūtis. Nors vien žūsta, bet kiti tuoju stvoja žučių vieton.

V. Vaištaraš.

Nubrauktos rasos.

(Pabaiga.)

Aušo rytas. Turėjo tekėti saulutė, bet pro mūrinius debesius nebuvo jos matyti. Aplink jokios gyvybės, tik šaltas šiaurys švilpdamas draskėsi kareivių žalsvoje miltinėse.

Ten toliau apmirę prieš apkasai. Retkarčiai švilpteli paklydus prieš kulką keldama dulkių debesį ir vėl ramu.

Po ilgos tylos sujudo ir mūsų apkasai. Kareiviai lyg akmeninės statulos kietai spaudė šautuvų buožes laukdami komandos. Bet komandos žodis buvo sustingęs vado lūpose. Kareiviai nerimaudami laukė.

Pagaliau pasigirdo ir komanda. Ir sudrioskėjo tūkstančiai šūvių. „Pirmyn su manim!“ — plieninis vado balsas. Kareiviai šoko iš apkasų ir bėgo prieš pusėn. Su jais ir Vytalis. Žvimbė kulkos, pritekė sužeisti kariniai. Garsusis „valio“ pasiekė Vytalio ausis ir aptilo. Skaudėjo kairįjį šoną.

Ligoninė. Elės baltų lovų. Jose guli išblyškę kariai, girdis silpni vaikai. Vaikščioja daktaras ir gailestingosios sesutės.

Kertėj, pas langą, guli išblyškęs Vytalis. Jis pakelia galvą ir nustebejęs pats savęs klausia „kur aš esu?“

Prabėgo du mėnesiai. Vytalį paliosavo sveikatos pataisymanai. Jis vėl vyko į samanuotą kaimą.

— Vytali, ar tu grįžti bent kada pas mus? — važiuojant traukiniu sukosi jo galvoj Bronės ištarti žodžiai.

Išlipas iš traukinio prieš akis atsiskleidė pažįstami jo gimtinės laukai. Žalias beržynas. Aplink girdai paukščių giesmės. Kirtimo spoko nuilūdę verkianti kelmai laukdami mirties.

Vytalis pasuko į žalią beržyną — pas išvirtusį beržą.

— Daug gražių atmintimų sukeliama ši vietelė... daug mėnesienų esu čia su Bronė praleidęs. —

Nuojo pas beržą lyg norėdamas sutikti Bronę.

— Ji dabar manęs čia nelaukia, sutiksiu ten, pas senus tėvelius... — ir jis linksmai nusišypsojo.

Saulutė pasimovė ant anapus ežero augančios pušies, kaip Vytalis įėjo į kiemą kuriame Bronė liūdnei dainavo daržely lovikas taisydamas.

Prisiartinio. Abėjų akyse saulutės spinduliai žaidžia. Lūpos pavasario rožėmis žydi, juokiasi.

— Vytali, brangusai Vytali, tu pagaliau grįžai... aš tavęs taip laukiau, taip pasiilgau! — Ir du kūnu keturios rankos žaliais vijuokliais apjuosė. O lūpos kietai

AUSTRIJA

Basos moterys Vienos gatvėse.

„A Peacção“ praneša, kad Austrijos sostinė „Basų moterų“ sgos narės suruošusios propagandos eiseną prieš batukus ir kojines. Eisenoj girdėjosi šūkiiai „šalin batukai, šalin kojinių vartojimas“. Nors atrodo toki eisenai keista bet tikrumoj sveikatos atžvilgiu naudinga.

Brazilijos kavos rinka Austrijoj.

Viena. Šių metų rudens sezonui Austrijos sostinėje įrengta naujas paviljonas Brazilijos kavai parduoti. Kadangi, pasak laikraščio, Brazilijos kava skaitoma aukščiausios rūšies, todėl pirkėjų esama. Nors muitai Brazilijos kavai pakelti 20% laipj pereiniais metais, bet manoma visgi parduoti nemažą kiekį.

ANGLIJA.

Suimta manifestantai.

Londonas. Laikraščiai praneša, kad Anglijos policija šiomis dienomis suėmė 150 bedarbių, kurie darė Kardife manifestacijas prieš valdžią už tai, kad bedarbių delegacijos įteiktą senatui prašymą valdžia atmetė.

ISPANIJA.

Prieštikybinių kova tęsiasi.

Madridas. Laikraščiai praneša, kad visose Ispanijos provincijose eina aštri kova prieš tikybą. Po įvykusios revoliucijos Ispanijos dvasiškija yra daug nukentėjusi nuo prieštikybinių elemento.

PRANCUZIJA.

Gandhi Marsilijos universitete.

Paryžius. Iš Marsilijos praneša, kad indų nacionalistų vadas Gandhi, vėdėdamas Europoj aplankė Marsilijos universitetą, tikslu arčiau susipažinti su Prancūzijos studentų gyvenimu. Tarp kito nacionalistų vadas Gandhi užkvie-

tes prancūzus studentus aplankyti Indijos, nes Indijoje jaunimas irgi su tokiu pat nuosirdumu priimsiąs colagus prancūzus.

PORTUGALIJA.

Portugalija tobulina telefoniją

Praėjusiais metais „Lietuvis Brazilijoje“ pranešė, kad vokiečiai tobulindami telefoniją, rado galimybę telefonu susikalbėti ne vien su Europos valstybėmis bet ir Pietų — Amerika. Pirmieji bandymai buvo daryti su Argentina, vėliau su Brazilija ką davė puikniausių vaisius.

Šiais metais, pasak „Correio do Povo“ Portugalijos Pašto Telegrafo ir Telefonų Centralinė įstaiga taip pat veda tobulinamuosius darbus telefonijos srity, kad būtų galima susikalbėti su visomis Europos valstybėmis ir Pietų Amerika.

Pirmi bandymai, telefonu susikalbėti su Argentina, davė teigiamus vaisius. Šio mėnesio pabaigoje busią užbaigti linijos darbai tarp Portugalijos ir Brazilijos.

Užbaigus šios linijos darbus projektuojama tiesti nauja telefono linija į Siamo valstybę, kuri eisianti per Vokietiją, Finlandiją, Latviją ir Estoniją (Lietuvą?)

Tuo tarpu Portugalija telefonu gali susikalbėti su Ispanija, Anglija, Italija, Vokietija, Austrija, Belgija ir Olandija.

LENKIJA.

Atkasta bronzos liekanos.

Varšuva. Lodzės Etnografinio muziejaus profesorų grupei, bekasiniėjant senas Stoleco kapinės, pavykę atrasti bronzos gadinės liekanų. Mokslininkų nuomone, tos liekanos esančios 2.200 m. prieš Kristaus gimimą.

Valdžia ir bedarbė.

Varšuva. Ministerių kabineto posėdy, buvo daug kalbama ir tariamasi bedarbių klausimu. Nutarta steigti pašalpų dalinimo punktus ir teikti darbo prie valdžios išlaikomų įstaigų. Pasak laikraščio Lenkijoje esą daugiau bedarbių negu kitais metais būvę.

sulipo. Ir dvi širdys kalbėjo be žodžių, dvi sietos melės pasaką audė.

Du raukšlėtu veidu tarpdury ašaras braukė. Senai džiaugsmo sulaukė, vienturtis sūnus grįžo.

— Pagaliau ir mūsų Vytalis tėvynės gynėjas! Bepiga dabar, bet pirma, kaip mes knygas gabendavome, visur žandėrai stovėdavom... Kiek žuvo už lietuviybę, už knygas! —

Kalbėjo seniai su sūnumi ir jaunamarte, o akyse blizgėjo ašaros.

Rytas. Sode tūkstančiai žarijų me džiūose žaidė. Lakstutės dar savo giesmes traukė, kaip Vytalis su Bronė sėdėjo pas langą ir dalinosi praicitės atsiminimais. Per seklyčios langą plaukė vidun pavasario kvapai ir paukščių giesmės. Ant suolelio susikabinę sėdėjo Vytalis ir Bronė...

Pavakarys. Žalias beržynas. Paukščių giesmės sklinda ore. Vytalis su Bronė sėdi ant išvirtusio beržo ir kalbasi:

— Koks gražus vakaras, Vytali... Juk jis daug atsiminimų sukeliat?

Vytalis vietoj atsakymo prispaudė Bronę prie savo krūtinės ir karštai pabučiavo.

— Mums priklauso šis vakaras ši mėnesiena... Čia mudu pirmą syk susitikome, pameni, Vytali? Mylėsiu tą vietą iki mirties... Gera čia būtų ir mirti su tavim... — ištarė Bronė ir...

Sulingavo karklynas. Bronė kruptelėjo ir prisiglaudė prie Vytalio.

— Vytuk, aš bijausi. Lyg ką blo-

go nujauvū. Geriau eikime namon —

— Tu, mažute ir kiško bijai. Čia nieko nėra. — kalbėjo Vytalis, bet ir jam kažko nejuokau darėsi.

Abu pakilo oiti, krūmai antru kar tu sulingavo ir...

Sudrioskėjo šūvis. Vytalis krito aukštiniukas. Kraujo srovė pasipylė iš krūtinės. Bronė sukliko ir apalpo. Pas juos priėjo lenkų uniformoj kareivis.

— Sudie, mylima Bronė — silpnu balsu pratarė Vytalis ir mirė.

— Tai tu, šunio, jį užmušė! — sužuko Bronė — Tu išplėsei mano širdį, tu... pabaigėi mano gyvenimą! — ir ji puolė lenka.

Ryto metą pademarklinijos gyventojai beržyne rado tris lavonus. Lenkų uniformoj karys su išplėsta gerkle gulėjo toliau nuo beržo, o Vytalis su Bronė gulėjo susikabinę antroj pus beržo. Jų lūpos buvo kietai sulipusios. Bronės krūtinėj durtuvo žymė, o akyse sidabrinės ašaros.

Liepos apaugusiose kapinėse, išaugo naujas, didelis kapas, kuriam rado poilsį Vytalis ir Bronė.

Liūdnei ošė liepos prisimindamos laidotuvių dieną, o dar liūdneiau žalias beržynas netekęs linksmy lankytojų.

Rytai, kada pasirodydavo auksa saulutė, žalias beržynas berdavo sidabro ašaras, o liūdnos lakstutės giesmės primindavo apie Vytalį ir Bronę.

Lakstutė skundžiasi iki ašarų, jos skundo niekas negirdi. Rasos karoliai blizgėjo ant pavasario žiedų. Nelanko Vytalis su Bronė žalio beržyno, nenubraukia mėnesienomis sidabro rasų.

Lampijonas plėšikų vadas Brazilijos miškuose.

Gauja plėšikų vadovaujama Lampijonui užpuolė Kuruposo vilą ir apiplėšė. 15 lavonų. Nužudė ir išplėšė širdį. Federalės išdinės izdininkas pabėgo. Plėšikų gauja vagia vedusias moteris ir mergaites. Plėšikų gauja susidaro iš 57 banditų.

Nėra to žmogaus kurs nežinotų žyvaus ir žiauraus Brazilijos plėšikų gaujos vado vardo Lampejonas, kuris reikalauja malkų žmonių kraujo, kuris žiauriausiu būdu išardo šeimų gyvenimą. Šis baidus, žiaurus ir pavojingas visuomenei vardas neužimstamai skamba Ceará, Pernambuco ir Bahia estaduose, nuo kurio ypatingai nukentė virš milijonų estadų gyventojai neišskirianč nei amžius nei lyties.

Taip paskutiniomis dienomis «Dario da Bahia» praneša vėl naują ir baisų užpuoliną minimos gaujos, vadovaujant Lampijonui ant Kuruposo vilos, kurioje nuo žiaurių plėšikų rankų krito 15 vyrų paikdamai verkenčias žmonas ir mažus kūdikius.

Pasak dienraščio, šiuo kartu Lampejonas su keleto bendradarbių įsiveržė į tos vilos notaro gyvenamąjį butą, kur tuo laiku namuose buvo viena notaro žmona. Žiaurus ir beširdis plėšikas Lampejonas pareikalavo jam įteikti visus pinigus. Išsigandusi moteriškė sugraibstė vos keturius tukštancius milreius. Bet dėja, minimam plėšikui tose pinigų sumos neužteko ir nepalikęs kraujo dėmių negalėjo išeiti. Vargšė moteriškė tapo žiaurais plėšikų ranka. Neužteko to kad nužudė, bet dar pasitytojino dėlėi perskrodė moters krūtinę ir išplėšė širdį.

Tą pačią dieną, minimoji plėšikų gauja buvo užpuolusi federalės izdinės izdininko butą. Bet dėja, tulas berniukas 8 metų amžiaus vos prieš pusę

valandos pranešė, kad Lampejonas su plėšikų gauja užpuolė notaro butą — izdininkas nieko nelaukęs su valdiškais pinigais pabėgo ir čia minimoji gauja nieko nelaimėjo.

Tas pats dienraščiui «Diario da Bahia» praneša, kad vienas iš bendradarbių turėjęs pasikalbėjimą su vienu pirkliu — komersantu Adelino Barbosa, kuris pareiškė: — Minimoji plėšikų gauja vadovaujant Lampijonui pastovios vietos neturi, bet klajoja tarp trijų estadų, būtent: Ceará, Pernambuco, ir Bahia. Užpuolinai daugiassiu daromi kaip ant valdiškų taip ant privačių namų, ne vien tuo tikslu kad išplėšus, pavogus turta, bet tuo tikslu kad pasivogus savo bandai moteriškų, mergaičių. Tuo tarpu jie turi 17 moterų, kurias ginklo jėga paverčia ju meilužėmis. Lampejono plėšikų gauja susidaro iš 57 plėšikų, ir jo veikimai nėra jokių kliūčių, nes minimų estadų nei vilose, nei miesteliuose nėra jokios karo jėgos, k. p. miestely Sato Antonio da Gloria vos 5 karišiai, kurie užtikrino to miestelio pirkliu, o kiek tokiu miesteliu, kur nėra nei vieno kariško, nei policininko.

Paskutiniuoju laiku minimų estadų gyventojai įteikė federalėi vyriausybei prašymą, kad vieną kartą ant visos užkirsti kelia siems barbariškiems Lampejono veikimams su pagalba federalės kariuomenės.

Erškėčio Žiedas.

IVAIPENYBĖS.

Rinkliavos buėkiai.
Verbų sakmadienį Glasgovo (An-

glijoj) vyrui, nors ir gavėnioj, turėjo liuksnų dieną. Proga nepaprastai pramuogai davė studentai. Mat, prieš Velykas viena Glasgovo studentų draugija, prieš išvažiuojant atostogoms, sumanė

A. Vabalkėnis.

Amerikonas.

Prie mažos stotelės prunkėdamas sustojo traukinys, iš kurio išlipo tik vienas keleivis. Išlėpęs, ilgai dairėsi, lyg nežinodamas, kur eiti. Buvę graži vasaros diena. Saulė, jau persiritusi į kitą pusę dangaus, kepino, kiek galėdama. Traukinys sunkiai atsidusdamas, sudurdė ir nusilinko tolyn, sukeldamas dulkų debesį. Keleivis liko vienas stovėti.

— Ko Tamsta čia stovi — paklausė, priėjęs, stotelės viršininkas.
— Ar čia Grygiški stotis? — vietoj atsakymo, pasiteiravo keleivis.
— Taip, čia — atsakė viršininkas.
— O į Kukulius toli? — paklausė keleivis.
— Bus geras dešėtikas kilometrų, — atsakė viršininkas.
— Jes, jes dešimt mailių, — pakartojė keleivis.
— Tamsta amerikietis?
— Jes, atvažinavau pasižiūrėti. Dvidešimt metų išbuvau Amerikoj.
— O — o! — numykė viršininkas.
— Kurioo keliu turiu eiti?
— Štai šituo. Visa laiką tiesiog, — parodė viršininkas.
— Jes, labai dėkui, — atsakė amerikietis, kilstelėję ranką, lig skrybėlės, pasisuko ir nužingsniavo į kelia.

Stoties viršininkas ilgai žiūrėjo į tolstantį keleivį ir manė, kad to kišoniui plėšyta nuo dolerių.
Amerikietis nu-iviko ploną, molo spalvos, apsiausta, permėtė į ant rankos ir nusiėmė kepurę. Jo kakta buvo rasota nuo prakaito, kurį jis dažnai sluostė marga skepetaitė. Ejo jis iš lėto, nesukubėdamas ir dairydamasis aplinkui.

Jam viskas buvo įdomu ir nauja. Varnos jam rodėsi gražuonės už papūgas, žvirbliai čičkėjo maloniau, negu Amerikos lakštingalos. Sutikęs ganėnčius piemenukus, jis norėjo juos išbučiuoti, drauge su gyvuliais.

— Kažin kaip mama gyvena, — galvojo jis. — Penkeri metai, kai nesuirašinėjam. Ar sveika? Ot nustebė, paaušiusi!
— Tuo tarpu jį pavijo vienarūšis vežimėlis, kuriame sėdėjo sena moteriškė. Norėdamas pasikalbėti, pasiklausinėti apie aplinkę, jis sušuko jai:
— Pavėžyk, mama! Dviem linksmiau važiuoti.

Moteriškė atsigrėžė, pažiūrėjo:
— Kad ponui bus per prasta su manim važiuoti. Nėra net kur gerai atsistėti, — tarė ji.
— Nieko, nieko, sutilpsiu, — atsakė amerikietis, vikriai risdpmasis į vežimėlį, kur ir atsistėjo greta moteriškės.
— Duokė, mama, vadeles, aš pavažiuosiu, — tarė jis, imdamas įsi rankų vadeles. — O kur važinėjai?
— Nagi, miestely buvau, vaistų pirkti.

— Ar kas serga?
— Taipgi, kad serga. Juozukas, Užvakar, ganydamas, lipo į alksnį varnalzdžio išmosti. Atsistojė ant sausos šakos, lūžo, iškrito ir susitrenkė. Vakar kaip tik Petraičiai buvo parsivežė į namus gdytoją, tai šis kartu apžiūrėjo ir mūsų Juozuką. Kaulai, sako, sveiki, tik smarkiai susikrėtęs. Tai davė moties strėnomas tepti ir jokių lūšų gerti.
— O java! ar užderėjo?

pasivašinti. Dėja, kaip paprastai, studentų kišenės tuščios. Ir buvo sugalvotas savotiškas budas pasipiginai.

Apie dvidešimt jaunų gražių studentų — draugijos narių pasimėta uždavini atlikti. Užsidedusios ant nugarų didelius plakatus, su dežutėmis rankose, jos patraukė Glasgovo gatvėmis. Ant plakatų buvo užrašai, kad gražuolės laisvu noru pabūtinuos kiekvienu vyrą, kurie paaukos draugijos naudai 20 centų.

Vyrui vertė veržėsi prie rinkliavos dežutė, bijodami praleisti progą pabūtinoti gražuolės studentę. Pinigų buvo surinkta tiek daug, kad jų užteko ne tik trinkšmingam pasivašininimui, bet ir kelionei į tėviskę.

Vytauto rūšis Marijeburge

Kauno miesto muziejaus direktorius, prof. Volteris, gavo iš Marijeburge pilies valdybos aprašymą rūšio, kuriame, kaip manoma, kalėjo Kestutis, ir jo fotografija. Rūšys gana erdvus, 9,5 metr. ilgio, 5,5 metr. pločio. Labai įdomu, kad rūšys vadinamas Vytauto vardu, kaip rodo Marijeburgo pilies aprašymas iš 1555 metų. Tame aprašyme pasakyta: „Tai yra rūšys Vytautas (Witold). Yra vienos durys medinės, geležimi apkaustytos, kitos geležinės, o iš lauko pusės geležinė tvorėlė. Sienos jame geležies skarda išmūštos...“ tas rūšys Vytautu vadinamas (dieser Keler, der Witold genannt wird).

Tas rūšys yra šiaurinėje pilies dalyje, virš žemės. Arti jo yra didžiausios pilies salės šildymas, todėl ir rūšį gelfo patekti kiek šilumos. Gali būti, tas rūšys ir buvo skiriamas žymiesiems kalinimams, nes kiti kaliniai būdavo laikomi ankštuose rūšiuose.

Jūrų milžinai.

Anglų laivų bendrovė „Cuard-Company“ statydinusi naują didelį laivą, kuris bus 75,000 tonų talpumo ir tuo būdu bus didžiausias laivas pasauly. Iki šiol didžiausias laivas buvo Vokietijoje statytas „Majestic“ turįs 60,000 tonų talpumo ir priklausęs anglų bendrovei „White Star Line“.

Naujai statomas laivas turės turbinas 200,000 arklų jėgos, kurios galės išvystyti apie 50 km. greitumui per

valandą. Šituo laivais angliai tikisi smūsti greitume rekardą ir laimėti „Melinajį vandenyno kaspiną“, kuris šiu metu priklauso vokiečių laivui „Europa“ Laivo pastatymas kaštuosias apt 290 milijonų litų.

Gražuolės likimas.

Budapešto neturtėlių ligoninėje neseniai mirė 75 metų amžiaus senutė Jena Veis, kuri prieš 50 metų buvo laikoma gražiausia moteris Europoje. Anais laikais aplink ją sukiniėjosi įvairių kraštų kunigaikščiai ir dūponiai.

Būdama 18 metų ji pametė savo vyrą, neturėdama kavinės tarną, ir su grafu Erloidy pabėgė į Paryžių. Čia gražuolei Jena! prasidėjo liuksnų gyvenimo dienos. Sukdama galvas kunigaikščiams ir turtuoliams aristokratams, ji greitai laikui nepaprastai pralobė: turėjo puikius rūbais Paryžyje ir kituose miestuose, dangybė branguybių, važinėjo specialiais traukiniu ir savo laisvais.

Bet po kurio laiko jos laimės žvaigždė pradėjo blukti. Turėdama patraukingą prie kortų ir kitų lošimų, ji greit neteko visų savo didelių turtų ir paskutiniuos savo gyvenimo dienas skurdai dideliame varge, sykščiai savo vieno buvusio draugo šėpiama.

Vedybų skelbimai.

Vedybų skelbimų istorija dar nėra parašyta. Bet, matyti, pirmas vedybų skelbimas pasirodė Anglijoje 1771 m. Vokietijoje pirmas vedybų skelbimas pasirodė 1792 m. Jis turėjo 270 eilučių, t. y. buvo pamašus į laikraščio atkarpą. Mūsų laikais vedybų skelbimai labai trumpi.

Tik Japonijoje dar užsiliko paprotys rašyti vedybų skelbimus iškilmingu tonu. Štai charakteringas vedybų skelbimas paimtas iš dabartinio japonų laikraščio.

„Aš graži moteris. Nusileidžiau plaukai apsupa mane, lyg debesys. Mano kūnas lankstus, kaip krūmas audros metu. Mano veidas gražus ir žilba spalvomis, lyg gėlės. Aš pakankamai turtinga. Jei aš sutiksiu protingą, turtingą išmokslintą ir gerai išauklėtą žmogų, (tąsa 4 pusl.)

— Taipgi, kad svieto laukai gražūs, stovi, kaip mirūs. O mūsų menkučiai. Dirbti, mat, nėra kam. Dukterys ištėkė jusios, tai gyvenam su Juozuku ir Rauluku. Bet Rauluka pernai rudenį kariuomenėn paėmė, tai šį pavasarį lauko dirbti ir nebuvo kam. Vasaros — vieni garstyčiai. Kur ne-kur kokis avizikė stypso.

— Dar turėjau viena Amerikoj. Dar prieš karą išėjo į tą Meriką. Užpuolė karas — ilgai negavom žinių. Per karą ir mano vyras, amžina atsilį, mirė, kai germanai atėjo. Po karo sūnus vėl atsilįpė, rašė, kad kada kokį doleruką atsisiųdavo. Bet dabar bus jau keli metai, kai jis ten mirė.

— Mirė?
— Taipgi, kad mirė. Ana, Kinkių Petras, kurs su juo viename mieste buvo, tada atrasė, kad mirė ir net laidojūvėse dalyvavęs. Duok, Dieve, dangų Joneliui! Moteriškė skeptos galais lubraukė išsirtusias ašaras. Amerikietis sudavė kumelės vadelėmis. Bėroji kelis kartus apskuo uodegą, lyg duodama suprašti, kad daugiau raginti jos nereikia.

— Dieviliau, Jonelis! — ne sav balnu kilstelėjo moteriškė, griebdam amerikietį į glėbį. Ašaras, bet šį kartą džiangsmo ašaros, ištrisko iš jo akių.

Iš susijaudinimo sūnus paleido vadeles, o bėroji, netikėtų šūkiu išgąsdinti, metėsi staiga į šoną, skersai keli pataikė griovinė ir iškilmingai apver vežimėlį, kartu su besibučiuojančiais po ilgo nesimatymo, sūnumi ir motin šie, kaip kūliai, nusiritę, piėgėon. P tenkinta tokiu savo darbu, bėroji su tojo ir, mosuodama uodegą, pasuk galva, žiūrėjo, kaip džiangsėj, jos šėin ninkė, sulaukusius sūnaus, kurį laikė šniai mirusiu. Atsipeikėle nuo džiaismo sąvagičio, sūnus su motina su taisė vežimą ir nusukėjo apnno.

— Tai mane Kinkių Petras nun rino? — tarė juos motina. — Ger jei kada pamatysiu, tai gerą antai iskelėiu, nes tokių mekdū nepažinoj ir Jonas, suskėrė, vietoj Kinkių I ro, b rėjai su botagu. — Ši, pašoko pasileido rėišis. Po valandėlės jie bu nantie.

M. R.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuviš nepras

(tąsa iš 3 pusl.)

tai už jo tekėsiu, kad pragyvenčiau su juo visą gyvenimą ir būčiau palaidota vienuose kapuose, ant kurio st vės paminklas iš ružavo marmuro“.

Europos radio stotys.

Statistikos žiniomis. 1930 m. pradžioje visoj Europoj buvo iš viso 229 siuončiausios radio stotys.

Daugiausia, nors ir nedidelių radio stočių turi Švedija, būtent — 31; antrą vietą šiuo atžyvu užima Vokietija — ji turi 28 radio stotis. Prancūzija turi 26. Rusija — 24, Anglija — 23, Norvegija — 12, Ispanija ir Suomija — po 9, Italija 10, Lenkija — 8, Austrija, Belgija ir Čekoslovakija — po 6, Šveicarija — 5, Pietuslavija — 4, Rumunija, Danija ir Vengrija — po 3, Portugalija, Olandija — po 2, Graikija, Turkija, Lietuva, Latvija, Estija, Albanija, Liuksemburgas, Danėgas — po 1 radio stotį.

Besiplatinant radio, auga ir radio stočių skaičius.

— Ši muzika man patinka — pareiškė Rossini. — tik ja beveik visą sunaudojau savo „Italiana in Algeri“.

— Prisiekin, kad jos niekad nėsū girdėjęs!

— Tikiu. Tada, aišku, kad abudu esam nukopijavę iš trečio.

Kartą Paryžiuj jis dalyvavo Mozarto „Don Giovanni“ pastatyme. Per pertrauką prie jo priejo dirigentas, ir Rossini naiviai pasiteiravo:

— Ar negalėtumėt pasakyti, kieno ši muzika?

— Kaip tai, Maestro! Tai Mozartas!

— Žit rėk, o aš jo nepažinau.

Rossini visais buvo lygus. Portakalijos karalius, kuris buvo pasižymėjęs kaip violončelistas, būdamas Paryžiuj išpildė kelis Rossini kūrinius. Dažges jis kreipėsi į muziką klausėdamas jo nuomonės.

— Kaip karalini, tai visai nebloga.

Iš „N. R.“

G. Faustas.

Sutemų tyloje.

Mėlsva dangaus toli žvangzdėms iškaišytą Myliu aš begalio sutemų tyloj. Ir kaip per paukę Dainuotė atplaukia Pindauna ramunų rožėmis sieloj.

Ir kaip susigrūžė Kalba su mergužė Raudoni jurginiai, balti jazminai. Jie su ja apgaili Svajnotąjį meilę Kur neglaus dingo, dingo amžinai

Tada nusiminė Ir rausvi jurginiai Ir jazminai balti, skaisveidė bosa Skunda jie apsahe Lig žvangzdėto tako O ašaros byra galiniaja rasa...

Pranošimas.

Rugsėjo 13 d. 2 val. p. p. Bom Retire įvyksta futbolo rungtynės tarp „Lithuania“ ir „Sul America F. C.“ Visi „Lithuanijos“ futbolistai renkasi pas P. Jurgaitį lygiai 1 val. p. p.

Taip pat kviečiame atsilankyti ir mūgejams ir rungtynių aikštė Run Prates gale (aptverta aikštė).

V. ba.

Trumpas mandagumo vadovėlis.

(tąsa)

Mūsų krašte ypač yra prigiję įvairūs rusų kalbos posakiai, kurie baigiasi žodžiu: «mat!» Šiuos išsireiškimus reikia pratintis vartoti jau nuo mažų dienų, geriausia kiaules ganant.

Jeigu vyresnieji vaiką iš mažens pakankamai uoliai skatina prie šios gražybės, tai toks vaikas jau pusberniū būdamas pasižina kalboje aukščiausio mandagumo lapšnio. Kas antras jo posakis baigiasi žodžiu: «mat!» Tokį vaiką klausyti ir šauke labai gražu. Kalba jis nelyginant litanią, be paliovos kartojamas vis tą patį posakį. Bėdrai, šis rusiškas išsireiškinys gerai išauklėtojo šeimoj dažniau vartojamas, kaip visi kiti lietuviški kalbos žodžiai.

Už stalo.

Namie ir smulkėj, už stalo sėdint, jokio mandagumo laikytis nereikia. Galima atsiremt, užsigult ir net kojas ant stalo pasidėti; žodžiu, įsitaisyti, kaip patogiau. Bet patekus į kokias iškilmes, vestuves ar krikštynas, reikia stengtis mandagiai už stalo laikytis, kad kas nepajuoktų.

Ypač kai šiais atvejais ant stalo esti daug skanių gėrimų ir kai tie gėrimai maito akumėnįj daryti. Išgėrus kokį 20—30 taurių nuo jų paprastai čia pat širdis supyksta. Tad reikia stengtis tokiems atvejais neventi sau į lėkštę arba išilgai visą stalą. Toks elgesys yra labai užkrečiamas: lengvai gali pradėti tai pati daryti ir visi kiti svečiai. Įsivaizduokite tada, į ką pavirs skaniais valgiais ir gėrimais apkrautas stalas. Mandagiai išauklėtas vaikas tokiems atvejais turi prisilenkti prie savo kaimyno.

Vertėjų žiniai.

Šiuo pranešu vertėjų žiniai, kad baigiu versti iš portugalų į lietuvių kalbą „Atravez do Brasil“ O. Bilac e M. Bonfim.

Jodelis Bronius.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai: V. Andriulienė, K. Bagdonas, V. Bučinskis, N. Basys, A. Barzdaitytė, V. V. Bauževičius, J. Ironušas, V. Bistras, A. Babulauskas, P. Busiakas, A. Bag-

krūtinės ir padaryti šią operaciją į kaimyno švarko vidutinę kišenę. Reikia stengtis tai atlikti tyliai ir be triukšmo Po to vėl galima gerti iki sekančio priepuolio.

per muštynes.

Daug yra tokių neišauklėtų mušeikų, kurie, noredami ką nors primušti, pradeda priekabių ieskoti ir tik tada savo anką puola.

Gerai išauklėtas specialistas visada tai atlieka be jokios įžangos dažniausia iš užpakalio. Tada mušamas, iš karto krinta ir mušeikai jokios baimės neraiška pergyventi. Mandagūs ir išauklėti jaunikai šiam reikalui vartoja dabar daugiausia peilį. Akmenys ir plytgaliai kišenėse reikalingi, kad pridegti atsi-traukimą, apšaudant jais priešininką iš tolo, jei puolimas iš arti nepasisiektų. Mušeikavimo dalykuose kaimiečiai dažniausia esti atsilikę ir šio meno jie privalo mokintis pas miesčionis.

Apisvedimas.

Taip pavyzdžiingai išauklėtam jaunuoliui savo apylinkėj apšvesti nelengva. Mažiau nusivokėliausio mandagumo dalykuose merginos bėga nuo jo iš tolo. Tad nedarant tuščių pastangų savo apylinkėj, reikia stačiai rašyti į laikraštį tokio turinio skelbimą: «Švelnios sielos ir gerai išauklėtas jaunikaitis ieško gyvenimo draugės. Pageidaujama, kad būtų stipraus kūno sudėjimo ir nebaili. Vedn be fotografijos». Gal kai kuri ir atsilieps?

Iš „M. R.“ K.

danovič K. Blandzinaitis, P. Butvydas, J. Buvalovas, J. Baraišis, A. Botyrius, A. Bilūnas, A. Balulis, J. Barčevičius, K. Balotkovskis, V. Bagdonas; J. Burėius, K. Buzelis, V. Bimba, P. Bartašis, J. Baunys, P. Bernadas, J. Barševičius, K. Blauzda, F. Bartosevičius, S. Butminaitė, J. Baltušnikas, P. Butėikis, E. Čiurkai, B. Gaidamavičius, G. Jurskus, S. Jakaitis, K. Kazlauskas, K. Laucius, J. Mačiulis, K. Mališkin, M. Marcinonis, V. Magalenga, A. Narusevičius, A. Navasimskas, P. Rinkevičius, D. Raulinaitienė, P. Urniežus, Pr. Zieziš.

Alijosiūs.

Tamošius Bekepuris.

(tąsa)

Tamošiaus raikalai smunka.

I.

Žino žmogus tai kiekvienas, Kaip mes mėgstam šventas dienas. Sekmadienis — menka šventė, Bet sulaukęs neiškenti Nopaglostęs sau krūtinės. Dingo mintys kasdieninės Ir galvoj tartum šviesiau lyg. Žiūri, — ore šviečia saulė, Grįžia lyg tartum šviesesnė, Tvarkingesnė ir didesnė... Šiaip retai mes grįžias šluojam. Maišosi dažnai po koom Pilni viedrai, tuščios geldos, Rėčkos virsta, puodai skalčios. Per tai veidas šeiminkės Esti taip dažnai supykęs. Maišatis visur didžiausia. Džiaukis, kupron jei negausi.

II.

Bet jau šventadienio rytą

Viskas puikiai sutvarkyta, Neužkrauta, neprilieta, — Viskas stovi savo vietoj. Štai mūs mylini kaimynai: Dažynys ir šilti blynai, Laukia mus ant balto stalo. Skanus jie šiandien be galo. Širdį akuciuo turėtina, Jei į juos nepaziūrėtina. Užtat sekmadienio rytą Ir galvoj visai kas kita. Šeiminkinei ruošti sekės. Linksmas veidas, linksmos akys. Ji linksmai visus vadina Sėst, galų gale prie blynų.

III.

Na, skaitytojau, supranti? Šiandie ir Garboriui šventė. Šventė grįžioj, šventė lauke: Savo jis sūnaus sulaukė. Ištaravęs porą metų, Savo vėl namus pamatė Džiaugiasi visa šeimyna: Kaip tiktai nebežino. Vienas sako, kitas klausia, O mama už vis daugiausia. Pasiligus savo Kosto Tai rankovę jam paglosto, Tai pavarto jo kepurę, Tai iš tolo pasižiūri... „Gal ko nori dar, Kostuti? Gal dar valgytum truputį“

IV.

Ona brolio susilaukus, Padabino gelsvus plaukus Dovanotais jo kasnykais. Vos akis tik jo sutikus Šypsos tuoj ir tuoj parausta. Šiandien burna dukart prausta, Bet vis rodos dar ne balta; Kartais šilta, kartais šalta Iš to džiaugsmo Onai daros. Bet tas Kostas toks negeras. Jukina ją visą laiką. Tai ka šnibžda, tai sulauko, Tai primerkęs akį žiūri, Tai primena Bekepurį. Vis tai būtų nieko, ką čia... Jei nebūtų kito svečio. Bet dabar tas Kosto draugas... Ona ypač jo ir saugos. Kai pažiūri jis į Oną, — Jai ir baisu, ir malonu.

V.

Sekmadienio linksmas rytas. Žvengia bėris pakinkytas. Metas keltis į bažnyčią. Bet šeimyna dar po grįžia. „Na, kareiviai, nežiopsokit, Šiandie mergas padabokit. Nes kareiviai mūsų šone Dideleį pašenavonė“ Taip Garbortius sau juokavo,

Ragindams vaikus savo.

„Tai kad, dėde, bloga roda, Mums visai prastai atrodo. Grūdus jau kiti išgliaudė, — Mums paliko vien tik šiaudus. Mes kalbėkim atvirai vis... Mat, kareivis tai kareivis“... Taip Garbortius aimanavo Apie paprastą dalyką savo Vyras linksmas ir malonus, Kosto draugas, Klimo Jonas.

VI.

Taip išgirdus kalbant Joną, Staiga ėmė rausti Ona. Lyg kaž kur jį būtų mačius... Štai ir akys jo tos pačios... Taip... Jaunutis kareivėlis... Bekepurį parsivėlęs... „Vai, Dievui, koki kvaila, Taip man sapno buvo gaila“... Ona ir pati nežino, Kas jai upą pagadino. O tas Kostas vėl kaip tyčia Juokiasi per visą grįžia: „Ona, neužmiršk šventorių Nusipirkt elementorių, — Nes juk tavo Bekepuris Supratimo dar neturi. Tad galės tave paėmęs, Apsiprasti su raidėmis“.

(b. d.)

PRANEŠIMAS.

Šiuo pranešama, kad rugsėjo mėn. 13 d. (sekmadienį) 3 val. po piet D-ro V. Kud. mokyklos bute įvyks visuotinis mokinių tėvų susirinkimas. Bus iškelta labai svarbus klausimai, todėl

prašoma visus tėvukus dalyvauti štame susirinkime.

T-vų V-ba.

Pastaba: T-vų V-ba praneša, kad d-ro V. Kud. mokykloje randasi laiškelis 1. p. Pierre Saby ir 2. Tumeiui Anupriui.

DĖMESIO!

Cafe e Bar „Odessa“

Visuomet galima gauti rusiškų šiltų ir šaltų valgių, taipogi yra įvairiausių gėrimų. Tik Cafe e Bar „Odessa“. Skubus ir mandagus patarnavimas, ir mūsų tautiečių pasiginta kaina. Ten pat pietinasi laikraštis «Ruskaja Gazeta».

RUA JOSÉ PAULINO, 151.

BRANGŪS SKAITYTOJAI!

Juk Tamstoms bus ilgu ir nuobodu be laikraščio? Liauslaikiu neturėsit ką veikti. Tamstos mėgstate knygas ir laikraščius?

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ norėtų ir toliau lankyti Tamstas. Bet tai priklausys nuo Tamstų, jei jį kviesite: t. y. atnaujinsite prenumeratą. Todėl nieko nelaukdami sėskit prie stalo ir rašykite mums laiškelį ir atnaujinkit prenumeratą, kuri iki metų galo kainuoja tik 6\$000. Tad neatidėliodamas siųsk 6\$000. Prie progos ir kainyną paragiuk užsiprenumeruoti.

ADRESAS:

„Lietuvis Brazilijos“ Administracijai. Caixa postal, 1764. São Paulo

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO„

Įsteigta 1890 metas

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas,

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)

São Paulo.

D-ras EGBERTO CHAVES

Advokatas

visais reikalais priiminės lietuvius savo raštinėje Rua Benjamin Constant, 13 Nr. 4 aukštas salos 6 nuo 15 ligi 18 val.

Nemokančius susikalbėti portugaliskai priiminės šeštadieniais nuo 10 ligi 11 val. Lietuvos Konsulate.

D-r. S. Meitin.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vakar.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37-a salos 8-9. Tel. 4-0715.

PINIGU KURSAS.

Lites	---	1\$700
Prancuzų frankas	---	\$650
Vok. markė	---	3 \$900
Ital. lira	---	\$850
Doleris	---	16\$200
Urugvajaus pezas	---	7\$500
Argentinos pezas	---	4\$600
Anglų svaras	---	78\$400
Lenkų	---	1\$800

Rusiska pirtis

rua Tenente Penna 29. (Bom Retiro)

yra vonios, numeriai ir berdra ir tik po 2 mlr.

NAUJAI PATOBULINTAI!

ŠIOKIADIENIAIS atidara nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

ŠVENTADIENIAIS nuo 8 val. ryto iki 2 val. po pietų.

Dr. A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218

Kalbama rusiskai, lenkiškai ir vokiškai

Andrea Do. ADVOKATAS

ir prisiekęs vertėjas.

Rua Direita 6, aukštas 3, salė 12 ir 12-a. Tel. 2-3116.

Kontora atidara nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Parsiduoda sklypai Viljoj Armanda ir kitur. Taip pat parsiduoda pastatyti namai išimokėjimui.

Lietuviškų maldaknygių

galima gauti pirkti „Liet. Braz.“ redakcijoj. Kainos 2, 4, 6 ir 8 mlr. I, pro vincija išsiunčiama gavus atlyginimą už knygą ir 500 reisų pašto išlaidoms.

Adresas: D. Beividas, caixa postal 1/64, S. Paulo.

Banco Allemão TRANSATLANTICO SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE. Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE, BAHIA, PORTO ALEGRE.

ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS.

INDELIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral, 12 sobr..

(kampus Bon Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Betopriim kasdien nuo 6½ — 8 val. vok. vaistinėj „Imperial“ rua da Mooca 442,

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Persikūlė į Avenidą São João, 185-a app. 8.

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekundieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų analizė nuo 6½ val. ryto iki 9 v. vak.

SAVIEMS PACIENTAMS ANALIZĖ NEMOKAMA.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapumo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukštas, 28 apart. (Prieš teatrą Municipal.) Telef. 4-0218.

SPORTAS.

Rugsėjo 6 d. 2 v. p. p. sporto sąga „Lithuania“ turėjo iš eilės dar vienas stiprias rungtynes su brazilų klubu „A. A. Corinthians do Bom Retiro“. Kurios buvo labai įdomios, nes mūsų Lithuaniai teko visai mažai pralošti (Bom Retiro) zonos čempionui kur buvo tikėtasi pralošti daugiau.

Šį kartą rungtynės buvo gana gyvos ir musiškiams teko gerokai pasipriešinti prieš stiprius ir gerai žaidžiančius brazilus, nors taip pat ir jiems teko daug prakaituoti, kad atlaikytų musiškių puolimus.

Rungtynės pirmųjų komandų prasidėjo lygiai 3½ v. p. p. musiškiams pasirenska sau vartus pavėjui o brazilai pradeda žaidimą smarkiu puolimu mūsų vartus. Praslinkus dviem minutėm brazilų centro forvardas pasuoja sviedinį kairiajam kraštui, kuris prasiveržia pro mūsų bekus ir duoda pirmą golą. Toliau musiškiams iš naujo pradeda žaidimą ir smarkiai su pasuotėmis puola priešą bet jų gynėjai čia smarkiai dirba ir atgina vartus. Taip 20 minučių žaidimas eina beveik be persvaros tik nelaimė 35 min. mūsų bekas Inozas padaro pabaudą kurią muša iš vieniškos žingsnių, bet dėja, mūsų geram vartininkui pasiseka sviedinį visai lengvai sulaukyti ir taip pirma puslaukis baigiasi 1 : 0 brazilų naudai.

Antras puslaukis musiškiams tenka lošti prieš vėją, bet čia mūsų komanda parodo gerą patvarumą ir daugiau spausiti brazilus, kurie atkakliai gynasi, nors taip pat kartais siunčia stiprius smūgius į mūsų vartus kurios vartininkas Valteris praziai gauda ir gauna plojimų iš publikos. Lithuaniai forverdai taip pat daro pavojaus prieš vartams, bet čia tenka pastebėti, kad musiškių linija nėra dar tiek susikombinavus per ką ir nesunandoja daug gražių momentų.

Visgi 30 min. netikėtai brazilams pasiseka imušti antrą ir paskutinį golą savo naudai.

Taip rungtynės ir baigiasi be didesnių rezultatų lygiai 5 v. vak., Dėl teisingo teisėjo iš brazilų pusės ir draugiško jų žaidimo, Lithuaniai komanda pasitraukdama iš aikštės pagerbė jų klubą su šukiu tris kartus. Taip pat ir brazilai pagerbė Lithuaniai.

Buvęs.

Pereitą sekmadienį Rio de Janeiro m. įvyko tarptautinėms futbol rungtynės: Urugvajus — Brazilija dėl perimamosios taurės „Rio Branco“. Nors Urugvajus yra pasaulio futbolo nugalėtojas, bet šį kartą pralošė 2:0 Brazilijos naudai. Brazilijos k da buvo riantai pasirošusi prieš šių rungtynių.

Laikė rungtynių, S. Pauly prie „A Gazeta“ redakcijos buvo susirinkusi tūkstantinė žmonių minia, kuri klausė perduodamų žinių per radiofoną apie lošimo eigą. O visi didieji S. Paulo laikraščiai tam reikauti pašventė didžiulius savo puslapius.

Pragarsėjo lietuvius.

Šiemet došintoj Prahos šachmatų olimpiadoj pragarsėjo lietuvius Mikėnas sumušdamas visus čempionus. Beto jis lygionis rungtynes baigė su pasauliniu šachmatų čempionu Dr. Alechinu.

Anglų ir lenkų didieji laikraščiai pažymi, kad lietuvių tautoj esama daug gabių vyrų su kuriais reiktų rimtai suskaitytis. Ir mes turime džiaugtis, kad

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI.

P. Daunorui. Pinigai gauti kiek anksti, laukraštis siunčiamas.

L. Zvaigždutei. Sunaudoti me kitame numery. Ačiū!

J. Vargšui. Nemačius Tamstos rašinėlių, sunku spręsti ar jie tiks laikraščiui. Prisiųskite.

Z. Kėkštui. Tamstos ei erašiniai gan silpni. Mėginkit rašyti proza.

Skaitytojui. Rašinėlius skaitysim. Už linkėjimus ačiū!

Norinčiam vesti. Apie vedybas skelbti laikrašty maža naudos. Tai paprastas dalykas. P: nele stenkitės rasti kitu būdu, o ne per laikraštį. Meskite tą „moderniškumą“!

J. Vai vorykštei. Redakcija, irgi turi begales raštų, bet visų sunaudoti negali. Geresnie i laikraštį — prastesnieji i redakcijos krūpę. Tas pats likimas ir Tamstos raštų, nes visai blogai parašyti.

J. Biubai. Tamstos prisiųsti raštai, ypač eilėrašiniai, dėja, negalės tilpti, nes savaip perdirbti iš kitų rašytųjų. Svetimus raštus savintis netik negalima, bet tai gėda, savęs negerbimas. Stenkit's pats iš savęs ką nors parašyti.

Literatūros žvaigždutė.

Ilgesys.

Kad sugrįžčiau į gimtinę
Savo namylėtą —
Ten pradžiugtų man krūtinė,
Dainos suskambėtų.

Aš parvočiau daug naujienu
Iš šalies svečios,
Ir sutikusi kiekvieną
Tarčiau žodžius šiuos:

„Pasaulyje laimės nėra —
Ji graži svajonė...
Kur tik eini vargas bėra,
Ilgesys, dejonė...“

Kaip apleidau aš tėvynę,
Daug žiedų nuvyto,
Daug skausmų jaunoj krūtinėj
Liko įrašyta.
Bet svajonė... nesugrįti...
Vien mintims skrendu,
Vien sapne aš ją išvydus
Laimę atrandus...

Vai daug grįžtų į tėvynę,
Kad išdžiūt jūrės...
Svetur liūdi mūs krūtinės,
Diešos svetur niūrios.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATAP.. SKUBINK, KITU BŪDU NUSTOSI DAUG NAUJIE-NU IR ĮVAIRENYBIU!

turime tokių kaip Šurkis, Sirutis, Mikėnas ir kiti. Lietuviai turi rimtai susirūpinti sportu, o sportininkų pas mus yra, kurie gali pasirodyti pasauliniais meisteriais.

A MOBILIADORA S. CAETANO

S. Paulo. Rua S. Caetano, 118. Telef. 4 - 3161.

Baldai, matracai ir kilimai. Urnu ir pavieniu. Įvairių rūšių baldų komplektai

GELEZINĖS LOVOS.

Parduodama lengvomis sąlygomis išsimokėjimui. Pigiau negu kitur. Užteikite persitikrinti.

SAMUEL GOLDBERG, CUOCO.

Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS. Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS | PIETUS

IŠ SANTOS | EUROPA

Eube'e — C. R. 12 Rugsėjo
Groix — C. R. 19 Rugsėjo
L'Atlantique — S. A. 9 Spalių
Kerguelen — C. R. 7 Spalių
Massilia — S. A. 28 Spalių

Lipari — C. R. 13 Rugsėjo
Groix — C. R. 11 Spalių
L'Atlantique — S. A. 19 Spalių
Kerguelen — C. R. 28 Spalių
Massilia — S. A. 6 Lapkričio.

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTA I:

S. PAULO SANTOS
Cia Comercial e Maritima Cia. Chargeurs Reunis
Praça Rancos de Azevedo 9. Rua 15 de Novembro, 186.

Du metu patyrimo

parodė, kad „Lietuvius Brazilijoj“

1. Yra pastoviausias ir rimčiausias laikraštis Brazilijoj ir viso Pietų Amerikoj.
2. Yra tautinės minties lietuvų išeivių Brazilijoj žymios daugumos organas.
3. Yra lietuvų darbininkų Brazilijoj reikalų gynėjas ir patarėjas.
4. Yra tautinės krikščioniškos lietuvų kultūros ir apšvietos Brazilijoj įdintojas, platintojas ir auklėtojas.
5. Yra viso pasaulio įvykių ir Lietuvos gyvenimo veidrodis.
6. Yra pigiausias laikraštis Brazilijoj ir visoj Pietų Amerikoj, nes metams kaštuoja tik 10 milreisu, pusė 6 mėn. 3 mėn. 4 milreisa, Lietuvoj — užsienioje 2 doleriai metams.

Brangus skaitytojaui!

Ar Tamsta negaila būtų skirtis su savo draugu — „Lietuvius Brazilijoj“ laikraščiu? Mums, „L. Braz.“ leidėjams, būtų labai gaila skirtis su Tamsta, bet mūsų skurdžios lėšos priveria mus tai padaryti, jeigu ne sulauksime iš Tamstos atsilgiminio už praeitą laiką, arba prenumeratos atnaujinimo. Taigi tuoj, nieko nelaukdamas, sėsk, Tamsta, prie stalo ir rašyk mums marga gromtėlę.

Adresas: „LIETUVIS BRAZILIJŲ“, caixa postal 1764, São Paulo

Tragedija.

Jis suėmė ją galingomis rankomis. Ji nieko nesuprato ir negalėjo kalbėti... Visa karšta, lyg ugnimi degino jo rankas... Jis draskė gabalėliais jos drabužį. Bet kada palietė ją lūponis — ji užmirė pražuvo...
Tai buvo... bulvė.

„LIETUVIS BRAZILIJŲ“

— GYVENIMO VEIDRODIS.

LAIVU IŠĖJIMAS I EUROPA.

A. Alexandrino 12 Rugsėjo
J. Charlotte — 20 „ „
Paconė — 20 „ „
Kainos pigios.

Siunčiame pinigus Lietuvoj ir į kitas pasaulio šalis apmokėdami vietiniam pašte doleriais ar kita valiuta, kaip nori siuntėjas. Perkame ir parduodame įvairią valiutą

Laivakortės.

Į Europa ir iš ten. Šamados. Kainos žemos. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

[staigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai [staiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

